

Polomské novinky

Mesačník občanov obce Polomka • Ročník XXIX • 17. september 2019 • Nepredajné

9

Dnes v čísle:

- VÝLET DO POLOMKY
- LETNÉ LYŽIARSKA KONDIČNÉ SÚSTREDENIE
- FOLKLÓRNE LETO BREZINIEK
- PETÍCIA NA ZMENU VOLEBNÉHO SYSTÉMU DO NR SR

DIVADELNÁ CHALUPKA V POLOMKE

BISŤU DEDINA – VOLBY, komédia
19.9.2019 – štvrtok – 19.00 KD Polomka
Vstupné : 3€

Do Polomky miera v tomto pätnástom ročníku kroky ochotníkov z Ráztočky – DOS Ráztočan. Tento súbor je už roky známy, že sa venuje najmä vlastnej autorskej tvorbe, ktorú zabezpečuje režisérka Zuzka Vaníková. Pred niekoľkými rokmi napísala hru zo svojej vlastnej skúsenosti starostky Bisťu dedina. Táto komédia mala nesmierny úspech a súbor ju reprízoval skoro päťdesiatkrát. A diváci

sa, samozrejme, dožadovali pokračovania. Dočkali sa. Zuzka Vaníková napísala hru BISŤU DEDINA – VOLBY. Je to opäť komédia z dedinského prostredia v období, kedy sa pripravujú voľby starostu. Inscenácia stavia na jasných charakteroch postáv, ktoré sú písané priamo na jednotlivých hercov, a preto sú veľmi presvedčivé. Podobne, ako aj dramatické a komické situácie. Hra je plná zvrátov, záhad a humoru. Ako to všetko dopadne? To uvidíte 19.9.2019 o 19.00 v kultúrnom dome.

Pozvánka na OZ

Podľa § 13 ods. 4, písm. a/ zákona č.369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov starosta zvoláva zasadnutie obecného zastupiteľstva na deň :

19. septembra (štvrtok) o 18,00 hodine
(v budove obecného úradu – bočný vchod)

Program:

- 1/ Otvorenie
- 2/ Voľba návrhovej komisie
- 3/ Správa o plnení uznesení obecného zastupiteľstva a kontrolnej činnosti
- 4/ Zhodnotenie plnenia rozpočtu obce za I. polrok 2019 vo výdavkovej a príjmovej časti a likvidácia pohľadávok
- 5/ Správa o zabezpečovaní úloh na úseku požiarnej ochrany za I. polrok 2019
- 6/ Rôzne
- 7/ Interpelácia a diskusia

Dožinky

Srdečne vás pozývame prežiť slávnostný dožinkový deň, ktorý sa uskutoční v nedeľu 6. októbra 2019.

9.30 – Dožinkový sprievod z centra obce do kostola – zraz pred Bumarasom

10.00 – Slávnostná dožinková svätá omša

A.K

Rozširujeme služby na Bučniku

V júlovom čísle našich noviniek sme vás informovali o sprístupnení nového náučného chodníka Vólčovô. Isto ste ho už mnohí absolvovali a z našej krásnej prírody ste načerpali množstvo pozitívnej energie. Prechádzka náučným chodníkom je miestami náročná, a tak každému isto dobre padne osvieženie. Snažíme sa návštevníkom vyjsť v ústrety aj v tomto smere a upravili sme otváracie hodiny reštaurácie penziónu Bučnik. Reštaurácia je otvorená denne od 10tej do 18tej hodiny. Okrem širokého výberu nealkoholických a alkoholických nápojov sme ponuku rozšírili aj o jedlá. V pracovné dni reštaurácia ponúka menu a počas víkendov si návštevníci môžu pochutnať na jedlách výberom z jedálneho lístka. Dúfame, že rozšírená ponuka reštauračných služieb návštevníkov osloví a po turistickej vychádzke sa príjemne osviežia v reštaurácii penziónu Bučnik.

Spomienky nášho občana na deportáciu 1944

Zajatý som bol 29. októbra 1944 na Prašivej v Nízkych Tatrách, odkiaľ nás sústredili v Ružomberku. 1. novembra nás naložili do nákladného vlaku smerom Bratislava, Viedeň, Linz do koncentračného tábora Sagan v Nemecku.

V Sagane som bol do 8. februára a odtiaľ nás pešo viedli pred ruským frontom na západ za 28 dní do 8. marca. Bolo nás deportovaných 17 tisíc zajatcov rôznej národnosti. Prišli sme do tábora Zigenhein, tam sme pobudli niekoľko dní. Keď tlačili od západu Američania, nemeckí dôstojníci deportovali 32 Slovákov, medzi ktorými som bol aj ja. Viedli nás dvaja nemeckí dôstojníci za 18 dní a neďaleko mesta Gera nás dali ku gazdom na poľnohospodárske práce. Začiatkom mája sústredili zajatcov rôznej národnosti do mesta Gera.

Po ukončení II. svetovej vojny nás Američania odviezli do Plzne na nákladných autách. V Plzni sme boli niekoľko dní a začiatkom júna nás nákladným vlakom previezli z Plzne cez Prahu, Brno do Bratislavy. Domov sme prišli 11. júna 1945

Jozef Buvala, Štúrova 102

Svedectvo o Slovenskom národnom povstaní

V každom čísle Polomských noviniek vám budeme prinášať na seba nadväzujúce úryvky z publikácie Svedectvo o Slovenskom Národnom povstaní, ktorej autorom je náš rodák Gen. Dr. Mikuláš Ferjenčík. Publikáciu vydalo Universum Sokol Publications New Jersey v USA.

Dielo autora prinášame v pôvodnom znení.

Pokračovanie nadväzuje na minulé číslo.

Autor vypráva...

Riadením osudu dostali sme sa me-

dzi dva režimy, o ktorých bolo ťažko rozhodnúť, ktorý bol horší. Ani jeden z nich neuznával právo národa i jednotlivca na slobodu, ba ani nie na život. V tejto situácii spomínali sme na pomery za slobodnej Československej republiky. Túžili sme byť znova slobodným národom a nie otrokmi Hitlera lebo Stalina. Boli sme ochotní za túto slobodnú republiku Čechov a Slovákov bojovať i umierať.

Slovenská armáda od roku 1939 prešla zložitým vývojom. Po období ilúzií, rýchleho postupu a nových lákavých pozícií – a vysokých funkcií v armáde Slovenského štátu, došlo k triedeniu duchov. Značná složka veliteľského sboru skládala sa z odchovancov pred – mníchovskej Československej armády. Mnohí z nás sa osobne znali a preto sme mohli sledovať chovanie sa každého jednotlivca a odhadovať jeho spoľahlivosť. Pre takýto odhad jedinečnou príležitosťou bolo, keď sme boli donútení bojovať po boku Nemcov na východnom fronte. Zistili sme skoro, že sme na špatnej strane. To malo za následok, že sme pomáhali ako sa len dalo, miestnemu obyvateľstvu na Ukrajine a Bielorusku. Začalo sa prebehávať na sovietsku stranu k partizánom aj k armáde. Jednotlivo i v organizovaných skupinách. Na

konci roku 1942 a začiatkom t. 1943, po víťazstve Červenej armády u Stalingradu a úspechu Západných spojencov v severnej Afrike a Tichom oceáne, dospelí sme k názoru, že je najvyšší čas myslieť a pripravovať sa na ozbrojený odpor proti Nemcom a slovenským fašistom. Neboli sme ochotní nechať si vyraziť zbraň z ruky, ako sa to stalo po Mníchove. Podobne ako my, vojáci, sa dávala na situáciu prevážna časť slovenského národa.

Po vyhlásení Slovenského štátu Dr. Jozefom Tisom 14. marca 1939, bolo treba použiť hrozieb a nátlaku zo strany Hitlera, aby Slovenský snem vyhlásil samostatný Slovenský štát. Zradili nás a oklamali. Sám Tiso 17. marca 1947 pred Národným súdom priznal, že „bez tlaku Hitlera by Slovenský snem nikdy nebol súhlasil so zriadením samostatného Slovenského štátu. Väčšina národa zostala verná Československu a ideálom západných demokracií.

Dňa 12. decembra 1943 bola podpísaná československo – sovietska zmluva o priateľstve, spolenectve a povojnovej spolupráci. Pod vplyvom tejto zmluvy došlo na Slovensku k tzv. Vianočnej dohode, ktorá formulovala všetky otázky a prípravu celonárodného povstania a povojnového vývoja na oslobodenom Slovensku. Vznikla „Slovenská národná rada“, ako vedúci orgán celého odboja. V tejto organizácii, v národných výboroch a partizánskych oddieloch videla komunistická strana (KSS) svoje vlastné nástroje. Ich existencia umožňovala komunistom uplatniť svoj vplyv na armádu, na prípravu a priebeh povstania. Už na začiatku roku 1944 komunisti zahájili rozhovory s niektorými protifašisticky orientovanými dôstojníkmi. V tomto

pokračovanie na str. 4

**SPOLOČENSKÁ KRONIKA
AUGUST 2019**

Narodení: 3, Prihlásení: 0, Odhlásení: 0,
Zomretí: 1.
Počet obyvateľov k 31. 8. 2019: 2938

SPOMÍNAME

*Smutný je náš domov, prázdno je v ňom,
len cestička k hrobu zostala von.*

*Tá rana v srdci bolí a zabudnúť nedovolí.
Nemôžeme vás zobudiť ani najkrajším
slovom, len dať vám kytičku a povedať
mama otec zbohóm.*

Dňa 14. apríla sme si pripomenuli deviate výročie úmrtia našej drahej mamy

Anny Skalošovej

a dňa 23. septembra uplynú päť rokov od smrti nášho drahého otca

Jána Skaloša

S láskou a úctou spomína dcéra Anna s rodinou a syn Vladimír s rodinou

...

*Zaplakali naše oči, zaplakali bôlom,
keď sme nášmu Jankovi dávali posledné
zbohóm. To, že sa rana zahojí, je len klamné
zdanie, v srdciach nám bolesť zostala
a tiché spomínanie.*

Dňa 12. septembra uplynulo dlhých dvadsať rokov ako nás opustil náš drahý synček, brat a vnuk

Janko Šulej

S láskou a modlitbou spomínajú rodičia, sestra Deniska s rodinou a starká.

Kto ste ho poznali a mali radi, venujte mu tichú modlitbu a spomienku.

...

Neúprosný osud to najdrahšie nám vzal, len bolesť v srdciach, smútok a spomienky nám ponechal.

Kto Ťa poznal, ten pozná našu bolesť, ten vie čo sme v Tebe stratili. V našom srdci žiješ večne ďalej, spi sladko, veď sa opäť stretne.

Dňa 30. augusta uplynul rok, čo nás navždy opustila naša drahá

Anna Račáková

S nehnúcou láskou spomína manžel, deti s rodinami, sestry a ostatná rodina.

...

„Kto ho poznal, spomenie si, kto ho mal rád, nezabudne.“

Dňa 27. septembra si pripomíname 2. výročie úmrtia nášho drahého

Františka Pohančanika.

S láskou a úctou spomína manželka Anna, syn Ján s rodinou, dcéra Anna s rodinou, príbuzní, priatelia a susedia.

Výlet do Polomky

Členovia Klubu slovenských turistov Pustý hrad vo Zvolene navštívili našu obec a s dojmami z ich výletu sa s nami podelili:

Aj vďaka podpore Mesta Zvolen a ústretovosti obce Polomka sme opäť vyrazili do prírody. V sobotu 17.8.2019 o siedmej sme sa pohli zo Zvolena a pred deviatou sme zastali pod zjazdovkou v Polomke.

Po káve sme sa vydali po novo otvorenom náučnom chodníku Voľchovô. Prvú časť tvorilo stúpanie po rozhľadňu Polomské očko. Veža má 30 metrov a je z nej vynikajúci výhľad do okolia. Trochu sme sa občerstvili a vydali sa ďalej. Cesta viedla prevažne horou, ale mali sme aj výhľady na lúky a okolité kopce. Musím povedať, že cesta lesom bola veľmi príjemná, hlavne keď svietilo slnko. Druhá časť trasy bola trochu zvlnená, ale samozrejme sme klesali, keďže okruh končí tam, kde začína.

Po príchode do Polomky nás privítala p. Diana Ďurčenková, ktorá má v obci, okrem iného, na starosti aj kultúru. Previedla nás krásnym parkom s pamiatkami, ukázala vynovenú školu, škôlku, gazdovský dvor, požiarnu zbrojnicu, futbalové ihrisko a porozprávala nám niečo o histórii a súčasnosti obce. Myslím že Polomčanom môžu závidieť (nie len prírodu) aj ľudia z iných väčších miest či obcí. Asi sa im tak darí vďaka kapitálu. Nie tomu v banke, ale tomu, čo je ukrytý v človeku. Bola sobota a pani Diana sa namiesto svojej rodine venovala asi dve hodiny nám, za čo jej touto cestou veľmi pekne ďakujeme.

Naša turistická akcia sa vydarila a pobyt v prírode nás opäť naplnil dobrou náladou. Už sa tešíme na ďalšie podujatie.

Ján Hraško

Letné lyžiarske kondičné sústredenie

Aj tento rok sme pre naše deti pripravili letné lyžiarske kondičné sústredenie. Stretli sme sa 19. augusta v pondelok ráno v priestoroch penziónu Bučník a dúfali sme, že vydržíme až do piatku. Keď začali prichádzať deti s rodičmi a my sme uvideli ich vysmiatú tváre plné očakávania, stratili sa všetky obavy a tešili sme sa na spoločne strávené chvíle. Po vybavení všetkých formalít sme sa všetci ubytovali, vybalili kufre.

Netrvalo dlho a už sme všetci kráčali hore náučným chodníkom i na Polomské očko. Odtiaľ sme pokračovali po náučnom chodníku, ktorý nás doviedol až k rybníkom vo Voľchovom a potom dolu dolinou až do „nášho“ penziónu. Veru, bola to dobrá túra, okolo 11km, kto neverí, nech

vyskúša. Deti to parádne zvládli, a ich veselá vrava i smiech určite vyplašila všetky medvede či vretenice... Po dobrom obede a zaslúženom oddychu sme navštívili plaváreň na Závadke, kde sa deti vyšantili vo vode. Na ďalší deň sme sa všetci tešili asi najviac. Skoro ráno sme vyrazili na splav Hrona! Nalodili sme sa v Nemeckej, do sedemmiestnych raftov a pustili sme sa dolu Hronom. Na toto dobrodružstvo sme, samozrejme, volali aj rodičov. Zažili sme spolu kopec adrenalínu, či srandy, keď sa niektorí z rodičov nechtiac vykúpali v Hrone. Naša plavba skončila pri Slovenskej Ľupči. Deti dostali certifikát za odvalu a zachovanú chladnokrvnosť vo chvíľach ohrozenia života a pohľadu do tváre smrti pri plavbe divokými a neskrtnými peryami Hrona. Keďže počasie nám prišlo, poobede sme sa vybrali na cykloturistiku. Stašia skupina detí sa vybrala popri Hrone do Závadky. Neodradili ich ani tie

obrovské kaluže plné blata, naopak, začalo sa im to páčiť. Pokračovali sme smerom na Rybku a odtiaľ popod salaš cez polia späť do Polomky. Musíme deti pochváliť, lebo vytiahli aj ten strmý kopec, ktorý nás delil od Rotiňanky. Na ňom dostali slúbenú sladkú odmenu a unavení, ale šťastní sme sa vrátili do penziónu na chutnú večeru. Tí mladší zdolávali na bicykloch

ukladaní, ako svište. Aj sa nám jeden ukázal, to bolo radosti... A tak sme vykráčali veru až hore! Slniečko sa nám skrylo, tak sme sa rýchlo poprezliekali do suchého, urobili foto na vrchole a kráčali sme späť. Ten slúbený nádherný výhľad to nám nevyšlo, ale aspoň máme dôvod ísť tam znova...No a tie rezne! Tie boli naozaj vynikajúce i zaslúžené. Neďaleko zrazu za-

hrmelo, pridali sme do kroku, nadol to už bolo lepšie. Len čo sme sadli do auta, začalo pršať. Vrátili sme sa poriadne unavení, turistika na Kráľovu hoľu dopadla výborne! Po krátkom oddychu a dobrej večeri deti znova ožili, tak sme si pustili muziku a troška zatancovali. Keďže bolo treba osláviť meniny aj narodeniny, vzájomne sme si zavinšovali a pochut-

nali na koláčikoch našich šikovných mamičiek. Ďakujeme. V piatok sme sa troška rozdelili, tí menej unavení bicyklovali hore dolinou, pekne to vytiahli až na koniec asfaltky, a tí, ktorých zmohla Kráľova Hoľa bicyklovali v areáli penziónu. Naš pobyt sme ukončili výborným obedom aj znamenitou tortou, ktorú sme dostali ako podakovanie od rodičov. Deti dostali malý darček na pamiatku a všetci sme sa pekne rozlúčili.

Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k tomu, že deti mohli trénovať v tomto našom nádhernom prostredí. A keď sa predavačka pri pokladni opýta: „Dievčatá, a vy kdeže sa ponáhľate?“ „Na lyžiarsky krúžok!“ Vonku 30 stupňov, len pokrútiť hlavou. Veru, kto sa chce v zime lyžovať, musí trénovať celý rok! Na záver len toľko, zvládli sme to. A dúfame, že pri dobrom zdraví sa zideme takto znova.

Zita Šuchaňová

Najväčší nápor pre folklóristov je samozrejme letné obdobie, čas veľkých aj malých festivalov. Samotné prípravy vznikajú oveľa skôr. V zime. Zasadnú programové rady, riešia štruktúry festivalov, programy, účinkujúcich, režisérov jednotlivých programových blokov a mnohé iné prípravné a organizačné záležitosti. A takto to bolo aj tento rok. My už len nakoniec dodajujeme, pripravíme číslo podľa požiadaviek režiséra a ide na to. Jednoduché. A nakoniec, keď sa podarí, že si televízia vyberie ten či onen program, potešíme aj divákov, ktorí sú doma. Tento raz sa môžete tešiť na záznamy z Myjavy, Helpy, Východnej.

Hneď týždeň po „polomských dňoch“ sme vyrazili na **60. ročník MFF MYJAVA 2019**, ktorý sa konal v dňoch od 19. do 23. júna 2019. Boli sme tu prvýkrát a preto sme si to aj patrične užili. Keďže generálka programu začínala v sobotu o 7:00 hod. museli sme si poriadne privstať, tak ako keď sme dakedy do Poľska chodievali. Naša výdrž a záťažový stupeň je na dostatočnej úrovni vďaka tomuto výcviku, preto vydržať dva náročné dni je pre nás hračka. Ale nie, som to iba nadľahčila. Začali sme sprievodom, pre mňa najväčším, aký sme absolvovali a stretli tam aj známych - pani učiteľku Balázovú a pani učiteľku Čupkovú, /chémiu nás učila/, ktoré pozdravujú všetkých známych na Polomke. Ako nás len našli medzi tým národom? Na tomto z troch najväčších a najvýznamnejších folklórnych festivalov na Slovensku okrem slovenských súborov a skupín pricestovali aj hudobníci, speváci a tanečníci z Bulharska, Českej republiky, Egypta, Mexika, Srí Lanky či Toga. Keďže išlo o jubilejný ročník, programové zameranie myjavského festivalu, ktoré je zamerané predovšetkým na západ Slovenska, sa tento raz rozšírilo i o ďalšie domáce regióny - súbory z Gemerskej Polomy, Polomky, Banskej Bystrice, Šumiaca, Detvy, Vranova nad Topľou a iné. Naše vystúpenie bolo v programe folklórnych skupín „Na jarmoku“, v ktorom sme sa predstavili s folklórnymi skupinami - Dolina z Gemerskej Polomy, Podžiaran z Papradna, Kýčer z Turej Lúky, Škrupinka z Trenčína a sólisti. A ako to už niekedy býva na otvorených pódiách dažď prerušil program po našom vystúpení. Jedným pekným zvykom na Myjave je, že diváci môžu mať len pršíplášte a v stánkoch boli na to pripravení. A diváci naozaj neodchádzali a počkali na ďalšie programy zahraničných súborov, ktoré boli plné temperamentu a inakosti. Hlavné vystúpenie tanečnej skupiny z Mexica. Po presune na ubytovňu a zábave sa spí krátko alebo aj úplne krátko. V nedeľu ráno sme sa presunuli na svätú omšu a posilnení peknu kážňou pokračovali na generálke galaprogramu s jednoduchým názvom Šesťdesiatka MY-JA-VY, ktorý bol výberom toho najlepšieho zo scény jubilejného ročníka festivalu. Nebezpečne zahrnelo a bolo aj po generálke aj vystúpení, pretože vytrvalý dažď prekazil celý nasledujúci program. Zostali smutní diváci, deti, ktoré mali vystupovať pred našim blokom, aj všetci účinkujúci. Aj my. Celé toto pisanie by mohlo mať aj podtitul: „Ako dažď prekazil všetko úsilie a robotu usporiadateľov.“ Ale našli sme si kamarátku Dominiku z Oravy, ktorá rozprávala krásnou slovenčinou, starala sa o nás, plánovala, organizovala, podľa navigácie nás aj do poľa zaviedla - dali sme jej aj naše cedéčko, aby len tak ľahko na nás nezabudla, lebo aj my sme sa jej páčili, skrátka sadli sme si. A tiež sme postretávali našich známych, podiškuovali a kus povyberali fizery a zistili, že myjavský kraj pristanie aj našim Polomčiankam a polomský zas Myjavčankám. Tak len telo z Myjavy, mohlo by byť aj viacej, ale nemusíte šitko znat.

V dňoch 28. - 30. júna 2019 sa v Helpe uskutočnil **54. ročník folklórneho festivalu Horehronské dni spevu a tanca**. Organizátormi festivalu sú Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK a obec Helpa. Počas troch festivalových dní sa v jednotlivých scénických programoch uvádzaných na helpianskom amfiteátri predstavili folklórne súbory, dedinské folklórne skupiny, ľudové hudby, spevácke skupiny, hudobníci a speváci predovšetkým z Horehronia a tiež iných regiónov - Gemer, Hont, Novohrad, Liptov, Orava, Kysuce, Spiš, Šariš, ktorých výstupy sú vzorové z hľadiska spracovávania, štylizovania a uvádzania folklórnych prejavov na scénu. V 13-tich scénických programoch sa predstavilo 1500 účinkujúcich. Okrem programov v amfiteátri pripravili organizátori pre návštevníkov viaceré zaujímavé sprievodné podujatia. Na helpianskom námestí počas soboty a nedele sa uskutočnil tradičný jarmok, ktorého súčasťou je prezentácia remesiel a ľudovej výroby. Chutné jedlá ponúkala domáca helpianska

Folklórne leto Breziniek

kuchyňa. Pripravené boli aj vystúpenia známych i menej známych spevákov, muzikantov a tanečníkov z rôznych kútov Slovenska na námestí. Stará fara a farský dvor vytvárali priestor pre realizáciu etnografických výstav breznianskeho múzea a výstavu krojov z Helpy, Telgártu a Polomky, ktorou súčasťou boli manželia Jagerčíkovi so svojou zbierkou. Už len bolo treba prísť, vybrať si z pestrej ponuky a užívať si krásnu atmosféru „nášho najkrajšieho festivalu“, lebo takto si ho privlastňujú všetci Hronci. Nášho preto, lebo sa tu prezentuje náš región, po roku sa tu postretávajú starí známi, spolu vytvárame „naše horehronské“ programové čísla a každému je ctou vystúpiť práve na Helpe medzi svojimi. Naša folklórna skupina vystúpila v programe „Aký požič, taký vráť“. Deti zas v nedeľnom programe

„Buď dobrá a každému sa pozdrav“ a naši chlapi zaspievali v živom vysielaní Rádia Regina. Tento rok sme nezmokli, naopak pekne sme sa pripiekli a v klude si náš horehronský festival užili.

Ďalší veľký festival nás čakal po týždni. V dňoch 4.7. - 7.7. sa konal **folklórny festival vo Východnej**. Je najstarším a najrozsiahlejším celoslovenským festivalom s medzinárodnou účasťou u nás a zároveň vrcholnou prehladkou tradičnej ľudovej kultúry. Medzi priemerne 1400 účinkujúcimi v

desiatkach umeleckých autorských programov sa na tomto festivale každoročne prezentujú i víťazi celoštátnych súťažných prehladok folklórnych skupín, súborov, detských súborov, ľudových hudieb, speváckych skupín, sólistov muzikantov i tanečníkov. Veľmi významná a účastníkmi vítaná je účasť ľudových remeselníkov, výrobcov a umelcov. V ostatnom období je jednou z najzaujímavejších súčastí festivalu množstvo interaktívnych a zážitkových programov, akými sú tanečné, hudobné, spevácke workshopy, remeselné tvorivé dielne a programy pre deti. Z pestrého programu si vyberie aj ten najnáročnejší návštevník. A návštevníkov tu bolo toho roku neúrekom. Pri premiestňovaní sa do „obedovacieho“ stanu sa človek cítil ako v Poľsku. Len pekne ísť v rade pomalicky a nevybočovať. Ale keď sa človek dobre zaradí, príde do cieľa. Hneď ráno ako to už tradične býva, čakala nás povinná jazda - generálka. Naši starí známi z Gemerskej Polomy boli s ich jarmočným číslom na roztrhanie tento rok. Aj tu sme mali s ostatnými skupinami z Margecian, Plachtiniec, Východnej „jarmok“. Naši chlapi sa zúčastnili spievania na cintoríne „Poklona osobnostiam“, a my ostatní sme sa pripravili na sprievod obcov, ktorí je pre hostí veľmi atraktívny. Atraktívny bol aj náš odvoz po sprievode na starom autobuse, ktorý hore dedinou vyviezol rozospievanych súboristov. Už sa zdalo, že to ten krásny staručký autobus prežije bez ujmy, ale tu len voľačo zachrapčalo, zasmrdelo a bolo nám jasné, že do cieľa dôjde mešky. Ale zážitok to bol ohromný. A zostalo nám kus času pred vystúpením na dobrú kávu a na „spomienkovie darčoky z jarmoku“. A potom už len to najhlavnejšie, po čo sme do Východnej prišli. Všetko bolo navčinené už len dať tomu ten správny grif a naša misia bola hrdó dokončená.

Aby sa nepovedalo, dali sme si jeden týždeň voľno a už nás Bielohandelské kultúrne združenie Bukovinka pozývalo na **XVIII. ročník Folklórneho festivalu na Bielych Handľoch**. V dňoch 19. a 20. júla ožil amfiteáter v Bravčove spevom, tancom, muzikou, detskými hrami, ale ako to už tradične

robia usporiadatelia aj divadlom. Domáci sa s ním predstavili v piatkovom programe, kde tiež vystúpili zahraničné a domáce súbory. Sobotňajšie vystúpenie narušoval dažď, ale nakoniec všetko dobre dopadlo. Program „Pozdola majera“, v ktorom sme vystúpili s folklórnou skupinou Hrochoťan, Krnohármia a Bukovinkou sme zakončili našou tanečnou zábavou „v Zale na Poľackovej“. Veľa nechýbalo do riadnej zábavy, lebo ľudia si spoveľovali s nami. No pódium už ďalej patrilo Marine z Zvolena. A mimochodom. Malý amfiteáter rodinného typu, kde sme si vari najbližšie s divákmi, je vždy zárukou dobrej zábavy.

Koncom januára nám prišlo pozvanie od Národného spolku Pálava na **23. ročníku festivalu Sousedé 2019** do Mikulova na odporúčanie Terezy Vajdíkovéj, ktorej korene sú v Polomke. Tak sme sa prislúbili, netušiac čo nás do leta čaká. A tak, keď prišiel deň D - piatok 9. augusta 2019, tí ktorí mohli a chceli, vydali sa na dlhú cestu. Poniakori celú cestu prespievali, iní zas predriemali. S prekročením hraníc sme sa ale prepli na český jazyk. Bylo to ľahké, pretože naša reč sa podobá ceskej. U nás sa povie dzobak a u nich copak. Aj sme sa zabavili, aj sme si češtinu zopakovali.

Poobede sme šťastlivo dorazili do cieľa, ubytovali sa a presunuli na námestie, kde od 18.00 všetky prítomné kolektívy pred radnicou spievali o víne a iných nerestiach do neskorého večera. Domáci nám ukázali aj zvyk „zarážení hory“. Spokojní diváci sa pripojili do tanca. Čo na tom, že historické námestie bolo z mačáčich hláv a bolo nadol... K tomu vínečko bílé i rudé rozvonivalo a tak sa nám lepšie tancovalo aj spievalo. A hneď sa aj rozhovory nadväzovali, kapky si ftili, jeden pán, že akí „Mikulšiči“ sme. A za Marekom prišli spolužiaci a hneď sme sa cítili tak multikultúrne. My Stredoslováci medzi Čechmi a Peťom, ktorý si tak po komárňansky zaťahoval a Henrym z Indie, ktorý sa pekne usmieval. Jemu sa len anglicky dalo. A to sme sa zas my starí usmievali. Nakoniec sme sa dohodli, že sa zastavíme za nimi v Senici, kde pracujú.

V sobotu po raňajkách sme navštívili, ktorí čo stihli - zámockú záhradu, vežu na kostole Svätého Václava, Dietrichsteinskú hrobku - a vydali sme sa mestom spievajúci, tancujúci a zas po tých kockách a za riadnej úpeky. V poobednom programe sa striedali štyri kolektívy. Každý sa prezentoval v dvoch 30 minútových blokoch. My sme sa predstavili s Rukovačkou, Svadbou, Poľackovou a zábavou na Katarínu. Pomedzi čísla nás pristavili diváci, že oni v Polomke majú rodinu, druhí zas že do Helpy chodia a dávali ich pozdravovať. A Jano Papek sa tam dokonca s kamarátom z Bacúcha stretol. S ním vedno v Mikulove vojenčil. Kamarátovi sa v Čechách zapáčilo a sa tu usadil. A takto po rokoch sa tu stretli. Veľmi milé to bolo. Šícia sme sa tak k sebe mali. Posledné vystúpenie prerušil dažď, a tak sme ho prečkali pri rozladenom klavíri pri našej šatni. Pán, ktorý chodí do Helpy a celý čas nám tleskal o dušu, parádne spieval hity Luisa Armstronga, cez české vychytávky a ľudové slovenské s našimi hudobníkmi bavili všetkých naokolo. Zábava gradovala aj potom. Jano nás zaviedol na tvar miesta, de jeho strážnica dodnes stojí a vidno eš do Rakusa. A mladí sa šícia do Vajdíkov odfeľali, žeby im dakajy keľčik urobili.

V nedeľu po raňajkách sme si pozreli Mikulovský zámok, Svätý kopeček s krížovou cestou a čakala nás návšteva spomínanej Senice, kde vyrábajú ultraľahké lietadla Shark. Peťo s Henrym nás previedli výrobnou halou s odborným výkladom. Povoziť nás nemohli, lebo nás bolo veľa. A tak už len fotky s nimi nám ostali na toto zaujímavé stretnutie a im naše CDčka. Ani sme nechyrovali, že takvoto dačo je v Senici. Ale toto nie je koniec príbehu. Voľaké pred Trnavou ide Marek po autobuse s mobilom na uchu, že kukajte dopravu. A tu popri nás ultraľahké lietadlo... Peťo a Henry nám kývajú a my im. Piskot, krik, kyvaňa. „A šofér len krutiv hlavou, že toto ešte neviezov a nevidev.“ „Jana eš bruch rozbolev, žeby sme sa nezrazilí“, takie vývrtky ultra ľahko kolo nas robili. Aj slzy nám vytislo, také pekne to bolo. Vera, sprevádzaní letkou Shark sme ešte zájazd nekončili. A toto ešte tiež nie je koniec. Nečakane prišla vlna uvoľnenia, smiechu, spevu, už aj vypíť sme mohli a Janovi skrátka išlo. Celou cestou nás zabával svojima starosvietskyma heftami, eš nám bránice zaseklo. Zas nám išli slzy. Ale od smiechu. Nuž, tak to je, keď sa zájazd vydarí. Plný pohody, smiechu, zábavy a milých stretnutí - to tá Morava spravila. No a už teraz by to mohol byť koniec.

Petícia na zmenu volebného systému do NR SR

Od parlamentných volieb v roku 1998 volíme poslancov NR SR v jednom obvode.

Slovensko pritom tvorí 8 krajov. Jeden volebný obvod je o centrálach a nie o našich regiónoch.

SLOVENSKO POTREBUJE PARLAMENT REGIÓNOV.

Slovensko potrebuje toľko volebných obvodov, koľko má krajov. Zmenu možno priniesť len z regiónov a ľuďmi, ktorí majú skúsenosti s komunálnou a občianskou angažovanosťou. S ľuďmi, ktorí majú víziu spravovať vlastnú obce, ktorí svojmu mestu dávajú svoju energiu. Samospráva je kolískou praktickej politiky a otvoreným priestorom pre správu miestnych záležitostí. Preto petíciu za zrušenie jedného volebného obvodu a zvýšenie počtu volebných obvodov pre parlamentné voľby začíname zdola, z regiónov.

Preto práve symbolicky v regióne ohlasujeme celoslovenskú petičnú akciu. Jeden volebný obvod zaviedla vláda Vladimíra Mečiara a napriek kritike vtedajšej opozície neboli parlamentné voľby v roku 1998 jediné v jednom volebnom obvode, ale prvé. A dodnes je to rovnako.

Tento stav, ktorý máme od roku 1998 vyhovuje stranickým centrálam, ale neprosieva ľuďom v regiónoch. Slovensko potrebuje parlament regiónov, pretože dlhodobo sme svedkami anonymity, hoci potrebujeme priamu zodpovednosť. Je evidentné, že hlas stranickej centrály je silnejší ako potreby regiónov. Chceme, aby počet volebných obvodov bol taký, aký je počet samosprávnych krajov. Chceme, aby sme mali možnosť voliť kandidátov na poslancov podľa krajov, lebo tých čo poznáme môžeme voliť, ale aj kontrolovať, čo a ako robia pre náš kraj.

Každé volebné obdobie je v parlamente výrazné zastúpenie poslancov z bratislavského kraja.

Poslanci NR SR - Bratislavský kraj
2002 voľby – 62 poslancov (33, 6%)
2006 voľby – 54 poslancov (28, 7%)
2010 voľby – 71 poslancov (39%)
2012 voľby – 68 poslancov (38, 4%)
2016 voľby – 54 poslancov (36 %)

8 okresov, 641 000 obyvateľov, 6. Najväčší kraj na Slovensku, 17 MANDÁTOV PO ZMENE

Poslanci NR SR -Banskobystrický kraj

2002 voľby – 18 poslancov (9, 78%)
2006 voľby – 21 poslancov (11, 1%)
2010 voľby – 15 poslancov (8, 24%)
2012 voľby – 16 poslancov (9%)
2016 voľby – 18 poslancov (12,%)

13 okresov, 650 000 obyvateľov, 5. Najväčší kraj na Slovensku, 19 MANDÁTOV PO ZMENE

V okolitých štátoch je situácia nasledovná:

Maďarská republika - 106 jednomandátových volebných obvodov

Česká republika - 14 volebných obvodov

Poľská republika - 41 volebných obvodov

Petícia v znení: „My, dole podpísaní občania, na základe čl. 27

Ústavy SR a zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve žiadame, aby sa voľby do Národnej rady Slovenskej republiky konali tak, že voľby poslancov do Národnej rady SR sa budú konať vo volebných krajoch, ktorých počet a hranice budú kopirovať územnosprávne členenie v zmysle osobitného zákona,“ začína 10. mája 2019 a jej iniciátori predpokladajú, že 100 000 podpisov voličov potrebných na to, aby sa touto zmenou zaoberal parlament bude získaných na jeseň.

Petícia bude zbieraná priebežne, tak priamou komunikáciou s obyvateľmi v regiónoch, ako aj na web stránke peticie.com.

Pre petičnú akciu bola zriadená špeciálna web stránka www.parlamentregionov.sk. Na web stránke budú priebežne publikované aj podporné vyjadrenia osobností k prínosu voľby poslancov Národnej rady Slovenskej republiky v krajoch.

Iniciátormi občianskej petície sú Michal Kaliňák, politológ, Martin Hrunka, starosta obce a poslanec zastupiteľstva VÚC a Patrik Palacka, lekár.

Svedectvo o Slovenskom národnom povstaní

pokračovanie zo str. 1

boji o získanie armády komunisti nespoľiehali len na demokratických a protifašistických dôstojníkov, o ktorých vedeli, že až na malé výnimky udržiajú styk s Československou vládou v Londýne. Ústredie KSS sa snažilo, aby všetky prvky a základné orgány strany naviazali a udržiavali styky s vojakmi a dôstojníkmi. Politicky ich spracovávali pre stranickú činnosť.

V záujme jednoty národne oslobodenec-kého boja nemali komunisti inú možnosť lež súhlasiť s menovaním pplk.gšt. Jána Goliana veliteľom pripravovaného povstania. Ako jeho zástupcov presadili však v Slov. národnej rade svojich komunisticky orientovaných dôstojníkov – pluk. Imro, pplk.V.Talský, mjr.Kiš-Kalina. Pplk. Golian nemal iné východisko, ako túto podmienku prijať.

Od prvopočiatku nám všetkým bolo jasné, že bez spolupráce politických strán sústreďených v Slovenskej národnej rade a bez pomoci Sovietov sa povstanie uskutočniť nedá. Preto už dňa 27. júna 1944 na zasadaní Slov. národnej rady v Račianskej doline bolo rozhodnuté vyslať delegáciu do USSR, ktorá by informovala sovietskú vládu o našich plánoch a možnostiach na ozbrojené povstanie a zaistila ich pomoc a spoluprácu.

V podstate išlo o dve možnosti. Podľa plánu číslo 1 udržať našimi silami karpátske priesmyky Duklu a Lupkov až do príchodu sovietskych ozbrojených síl, ktoré by tak mali otvorenú cestu cez Slovensko na Viedeň. Slovensko by bolo ušetrené vojnových škôd a vojna mohla skončiť i niekoľko mesiacov skôr. V prípade, že by sa Nemci rozhodli obsadiť Slovensko ešte pred príchodom Červenej armády, postaviť sa na odpor podľa plánu číslo 2 a to bez ohľadu na našu nepripravenosť. V oboch prípadoch bolo nutné zaistiť súhlas, že partizáni obmedzia svoju záškodnícku činnosť na mieru čo najmenšiu. Získanie času pre naše prípravy bolo nadmieru dôležité.

V rámci predošlého rozhodnutia Slovevskej národnej rady, mali sme odletieť do Sovietskeho sväzu, informovať Sovietov o danej situácii a zaistiť spoluprácu. Potrebné lietadlo malo byť pripravené veliteľstvom armády, t.j. pplk gen. štábu Golianom. Kapitán letectva Ľudovít Koza súhlasil a sľúbil, že lietadlo obstará. Odlet mal byť uskutočnený o polnoci 4. júla 1944. večer toho dňa som zobral gen. Imricha Jurecha na železničnej stanici Belá, blízko Trenčianskej Turnej a tesne pred polnocou sme do auta pribrali ostatných dvoch členov delegácie Karla Šmidkeho a mjr. Hanuša. Bolo to na križovatke ciest medzi Kováčovou a Hájnikmi. Presne o polnoci dorazil som s nimi na vopred dohodnuté miesto Tri Duby, kde mjr. Koza už na nás čakal. Rozčulení mi sdělil, že plán odletu je prezařadený. Podľa jeho vyprávania, veliteľ letectva odpoľudnia prišiel na letisko a nariadil odmontovanie rádia a vypustenie benzínu. Spôsob, akým to hlásil, vzbudzoval dojem, že môžeme byť čo nevidieť zaistení. Nechal som ho, aby to čo mi hlásil, opakoval členom delegácie, ktorí sedeli v aute. Bolo mi hneď jasné, že nehovorí pravdu a dostal strach podniknúť let cez fronty do USSR. Veliteľ letectva pplk. Jozef Toth bol informovaný o našom pláne.

Jurech a Šmidke rozhodli, že by bolo zbytočné trvať na odlete, keďže kpt. Koza sa zrejme na odlet nepripravil. Odviezol som Šmidkeho a Hanuša do Banskej Bystrice a gen. Jurecha do Trenčína. Ráno som podal Golianovi príslušné hlásenie.

Asi za tri týždne po tomto nezdarenom pokuse mi Golian sdělil, že zaistil nový odlet na 2. augusta a že kpt. Koza je na tento definitívne pripravený. Po tejto informácii, vypravil som sa nájsť gen. Jurecha. Moje pátranie po ňom bolo bohužiaľ bezvýsledné. Nenašiel som ho ani v Trenčíne ani v Bratislave a nikdo mi nemohol ani len naznačiť kde sa asi zdržuje – bol pod neustálou a prísnu kontrolou Gestapa. Golian rozhodol, aby letel miesto Jurecha s Karolom Šmidkom a maj. Hanušom major Ján Korecký. Tento let sa síce uskutočnil, ale pre nedorozumenie zavinenné mjr. Hanušom, odletel len Korecký bez komunistov Šmidkeho a Hanuša. Komunisti, t.j. Dr. Husák a Šmidke rozhodne a rozčulene odsúdili tento fakt a nám vyčítali toto jednanie, ktoré považovali za úmyselné. Súčasne nás informovali, že pre budúci odlet do USSR zaistia potrebné lietadlo sami. Trvali však na tom, že so Šmidkom má letieť Golian alebo ja. Aby Golian, ako veliteľ podzemného hnutia mohol opustiť Slovensko, trebárs i len na týždeň, jak sa pôvodne predpokladalo, bolo vylúčené.

Dňa 3. augusta nám Dr. Husák sdělil, že je nový odlet zaistený na 4. augusta a že o desiatej hodine ráno bude na mňa čakať jeden vyšší dôstojník Slovenskej armády na železničnej stanici v Banskej Bystrici, odkiaľ ma dopraví na letisko. O deviatej hodine ma však Golian informoval, že sa zástupci demokratickej strany dohodli, aby letel sám Šmidke. Tesne pred obedom prišiel však za mnou a oznámil mi, že zástupci demokratickej strany zmenili znova stanovisko a že rozhodli, aby som letel ja ako zástupca armády. Dal mi súčasne kópiu listu generála Ferdinanda Čatloša, ministra národnej obrany Slovenského štátu, adresovanú vláde Sovietov, s tým, aby som túto kópiu odovzdal gen. Heliodorovi Pikovi, šéfovi Čs. misie v Moskve. Mal som si pritom zapamätať podrobný obsah tohto listu pre prípad, že by som list nemohol odovzdať. Asi za hodinu na to dostal som sa autom Goliana na letisko Mokrad' u Lipt. Hrádku a k lietadlu pripraveného na štart. K môjmu nemalému údivu som zazrel u lietadla kapitána Jána Staňeka, šéfa zpravodajskej služby Ministerstva národnej obrany Slovenského štátu. V lietadle sedel už Šmidke a trojčlenná posádka pod velením mjr. Let. Mikuláša Lysického, môjho dobrého priateľa a spoľahlivého letca., oboznámeného s terénom kam sme mali letieť. Lysický mi pozdejšie sdělil, že gen. Čatloš, v prítomnosti gen. Augustína Malára, sám dal rozkaz pripraviť lietadlo pre delegáciu, ktorá má letieť do Sovietskeho sväzu bez udania mien členov delegácie a bez podrobnosti letu. Tieto podrobnosti už Šmidke v mojej prítomnosti sdělil Lysickému. Mali sme letieť na letisko v blízkosti mesta Vinica a použiť dohovorené signály. Pozdejšie sa ukázalo, že zo strany Sovietov nebolo pre naše pristanie nič pripravené.

-pokračovanie v budúcom čísle